

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Մտեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a **Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported** (CC BY-NC 3.0) license.

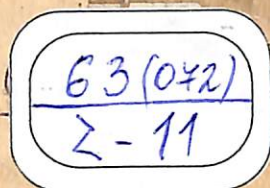
Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

1.42
482

Հ. Ս. Խ. ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

ԳՅՈՒՂ ԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՅԵՐԿՐԱԳՈՐԾՈՒԹՅԱՆ ԱՄԲՈՂ

Լ Ա Ր Ո Ր Ա Տ Ո Ր Ա Կ Ը Ն ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

ԿՈՒՐՄ

Թիվ

Սեղան №

Սենսոր

Ազգանուն

Անուն և Հայրանուն

Մուտքի ամսաթիվ

193 - թ.

Ստորագրություն

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ԳՅՈՒՂ - ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ

№ 1

ՀՈՂԻ ՖԻԶԻԿՈՒԹՅԱՆ ՄԵՔԵՆԱՅԱԿԱՆ ՅԵՎ ԿԵՆՍԱԲԱՆԱԿ
ՊՐՈՑԵՍՍՆԵՐԻ ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՈՂԻ ԿԱԶՄՈՒԹՅԱՆ ՎՈՐՈՇՈՒՄՆ

(Ընդհանուր, կապիլյար և վոչ կապիլյար ծակոտկենություն)

Թեմա

Փորձի նկարագրությունը և մեթոդիկան

Հողով լցված խողովակի քաշը	գր.	Խիլովակի տրամագիծը
Խողովակի քաշը առանց հողի	գր.	Կտրվածքի մակարդակը
Հողի քաշը	գր.	Բարձրությունը
Խոնավության ուղղումն	գր.	Տարողությունը (կույտ. ծավալը)
ա. Արտոլյուտ հոր հողի քաշը	գր.	
բ. Հողի տեսակարար կշիռը	գր.	
գ. Հողի (մաքուր) ծավալը	լս. սմ.	
Կուլտային (насыпной) ծավալը	լս. սմ.	

Ընդհանուր ծակոտկենությունը

Խողովակի քաշը հաղեցումից հետո	I կշիռումը	ժամից հետո	գր.
	II »	ժ. »	»
	III »	ժ. »	»
	IV »	ժ. »	»

Խոնավության ալիլացումը

Կապիլյար ծակոտկենությունը

Վոչ կապիլյար

Աշխատանքն սկսված է 193 թ.

հանձնված է 193 թ.

(Հողի ծավալը) (Ընդհանուր ծակոտկենությունը)

ԿԱՊԻԼՅԱՐ ԲԱՐՁՐԱՑՄԱՆ ԱՐԱԳՈՒԹՅՈՒՆԸ

Հողի մասնիկների տրամագիծը մ. մ.

Հողի Կազմութիւնը { Վոչ Կապիլլար ծաղրոտկենու թխուն
Կապիլլար »
Բնդհանուր

[illegible]

ՀՈՂԻ ԽՈՆԱՎՈՒԹՅԱՆ ՎՈՐՈՇՈՒՄՆ

(Զորացումն տանել չորացնող պահարանում)

[illegible]

ԽՈՆԱՎՈՒԹՅԱՆ, ԱԵՐԱՑԻԱՅԻ, ԿԱՊԻԼՅԱՐ ՅԵՎ ՎՈՉ
ԿԱՊԻԼՅԱՐ ԾԱԿՈՏԿԵՆՈՒԹՅԱՆ, ՀԱԳԵՑՄԱՆ
ՅԵՎ ԽՈՆԱՎՈՒԹՅԱՆ ԱՍՏԻՃԱՆԻ ՎՈՐՈՇՈՒՄՆ ՊԻԿՆՈ-
ՄԵՏՐԻԿ ՅԵՂԱՆԱԿՈՎ

- I. Ամանի բաշը խոնավ հողի հետ միասին
 II. Դատարկ ամանի բաշը
 III. Խոնավ հողի բաշը
 IV. Ամանի բաշը ջրով հագեցած հողի հետ միասին
 V. » » ջրի և հողի հետ միասին
 VI. Ազիլացումն (V—II)
 VII. Հողի ծավալը (առանց ողի) [VI: (տես. 42. — 1)]
 VIII. Աբսոլյուտ չոր հողի կշիռը (VI+VII)
 IX. Չորը գր. (III—VIII)
 X. Խոնավությունը % $\left(100 \frac{IX}{VIII}\right)$
 XI. Ընդհանուր ծակոտկենություն (100—VII)
 XII. Աերացիա (XI—IX)
 XIII. Հազիցման աստիճանը $\left(100 \frac{IX}{XI}\right)$
 XIV. Կապիլյար ծակոտկենություն (IV—II—VIII)
 XV. Վոչ կապիլյար » (XI—XIV)
 XVI. Խոնավություն $\left(100 \frac{XIV}{VIII}\right)$

Կապիւ. ճակով, Եկեղեցի կապիւ
Յերբ և գործեղ և գեղցրած հարի նմուշը

ՀՈՂԻ ԳՈԼՈՐՇԻԱՑՄԱՆ ՎՈՐՈՇՈՒՄՆ ՊՍԽԻՐՈՄԵՏՐԻԿ
ՄԵԹՈԴՈՎ

Տարի, ամիս և ամսաթիվ	Փորձի պայմանները	Որվա ժամանակը	Խաղումից ճնշ. մ. մ.	Ձերմա- շափերի ցուցիչն.	Չ ու ր	Տամկած	Տարեկրթյունը	Փաղի առաջագիտությունը.	Իսկապես ճերմակափի է ու՞մ բառ ճարտանգի ֆորմու- լայի նախնին	Արտոյուտ խոնավ. մ. մ.	Միջինը և կշռային խոնավ. ուղղումն	Մեկ վայրկյանում 1 մ²-ից զրկող ճերմակում, արտա- հայտված միլիգրամ մ. մ.
											X	Փորձակ
											Գր. խոր. մետրում	
											X	Փր. խոր. մետրում
											X	Փր. խոր. մետրում

Վեստիկյատորի արագութիւնը = մետր մեկ վայրկյանում
 2 քաղովակներէ հատման մակարդակը = քառակ. սմ.
 Անցնող ողի ծափալը մեկ վայրկյանում = խոր. սմ.
 Մեկ խոր. մետր ողում մեկ գր. ջուրը համապատասխանում է միլիգր. ջրի 1 վայրկ.
 Յէրը գործիքի մակարդակը = քառ. մետրի
 1 խ. m. ողում 1 գր. ջր. համապատ. է միլիգր. ջրի 1 վայրկի 1 մ. քառ. սարած. վր

ՀԱՅ-ԹԱՓԱՆԱԶԿՈՒԹՅԱՆ ԿՈՐՈՇՈՒՄԸ

Փորձի պայմանները

Հողի խոնավութիւնը	0	0	Ծակոտկենութիւնը	0
	0		Սերացիան	0
Տեսակարար խոնավութ.	0	0	Վոչ կապիլլար ծակոտկենու-	0
	0		թիւնը	0
Կապիլլար ծակոտկենութ.	0	0		

Փորձը սկսված է..... 193 թ..... ժամ..... րոպ.

Հաշվառման ժամանակը	Մակերեսի բաղադրություն.	Ջերմության անկումն	Բազմանշ. բաղադր.	Դ Ի Տ Ո Ղ Ո Ի Թ Յ Ո Ւ Ն
Խողով.	Միլիմ.	Բազմ.	IV X 100	
Հաշվարկման	Հաշվարկման	Հաշվարկման	Հաշվարկման	

Ջրաբաժանի անվանումը (установилось) մմ, 1 փամպ

Ջրաբաժանի անվանումը (установилось) մմ, 1 փամպ

$$HP = \frac{e}{0,057} + 2,04$$

Որդանահան»

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿՐԹԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՄԻՋԻՆԻՍՏՐԱՆՈՒԹՅԱՆ ԿՐԹԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԱԼ ԿՈՄԻՏԵ

տիեզերական իրավունքից ու տիեզերաբանական

[illegible]

ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԱՄՓՈՓՈՒՄՆ

Նյութը
Ընդհանուր ծախսողականությունը
Կապիլյար »
Վոչ կապիլյար »
Խոնավունակությունը
Խոնավությունը
Կապիլյար բարձրացումը
Մզվածքի ընդհանուր կոնցենտրացիան 1 լիտրում
» հանքային »
» որգանական »
Ոսմոտիկ ճնշումը
Ելեկտրահաղորդականությունը
Կոնցենտրացիան
Դիսսոցիացիայի աստիճանը
H-յոնների կոնցենտրացիան
Մոլախոտերի սերմերի քաշը մեկ հեկտարում կիլո
» » քանակը » միլիոն

№ 2.

ՍԵՐՄԻ ԱՆԱԼԻԶ

ՍԵՐՄԵՐԻ ՏԵՍԱԿԸ

Նմուշի №
193 թ. բերք դաշտ հողամաս
Տեղական անունը
Անալիզն սկսված է 193 թ.
» Հանձնված է 193 թ.

ՍԵՐՄԵՐԻ ԾԱԳՈՒՄԸ

Շրջան _____ Գյուղ _____

Բարձրություն _____ մետր _____ թեքություն _____

Հողի տեսակը _____

Մշակության ձևը _____

Հողի պարարտացումը _____

Ի՞նչպես են կախված _____

« քամհարված _____

» մաքրված և գտված _____

Սերմերի գույնը _____ հոտը _____

» փայլը _____ ձևը _____

Սերմեր վերցնելու ձևը _____

Նմուշում լեղած սերմի քաշը _____

» նկարագրությունը (տողրակում, կոնվերտում, Ի՞նչ գոկումենտների հետ և ուղարկված)

Նմուշը ստացված է _____ « _____ » 193 թ.

» հանձնված է անալիզի համար _____ « _____ » 193 թ.

ՍԵՐՄԵՐԻ ԽՈՆԱՎՈՒԹՅՈՒՆԸ

Բաժանիկ №	Տարած %	Տարած × + սերմեր չորացնելուց առաջ	Տարած × + սերմեր չորացնելուց հետո	Սերմերի (աբսոլ. չոր) քաշը	Ջրի քանակը	խոնավություն % %
1						
2						
M.						

ՍԵՐՄԵՐԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՂՏՈՏՈՒԹՅԱՆ ՎՈՐՈՇԵԼԸ

1. Նմուշի կշիռը _____ gr. _____ 0 0

2. Ընտրված սերմերի կշիռը _____ gr. _____ 0 0 (մաքր.)

3. Ընդհանուր աղաի կշիռը _____ gr. _____ 0 0

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՂՏԵ ԲԱՂԿԱՅԱԾ Է՝

1. Մոխրաստերի սերմերից _____ gr. _____ 0 0

2. Հատ. խառնուրդ. (գարի, վարսակ) _____ gr. _____ 0 0

3. Ինդիֆերենտ աղա _____ gr. _____ 0 0

ա) Հանքային _____ gr. _____ 0 0

բ) Որգանական _____ gr. _____ 0 0

ԱՂՏԻ ԲՆՈՒՅԹԸ

Tilletia tritici (մրիկ) _____ հատ _____ 0 0

Փշրված սերմեր _____ gr. _____ 0 0

Մերկ սերմեր _____ gr. _____ 0 0

Իրար կպած սերմեր _____ gr. _____ 0 0

Բորբոսնած սերմեր _____ gr. _____ 0 0

Ծանոթ.— 1. Միջին նմուշը վերցվում է՝
Ցորենի, գարու, աշորայի և վարսակի համար մոտ 100 gr.
Վուշի համար մոտ 50 gr.
Առվույտի, վերեքնուկի համար մոտ 25 gr.

Ծանոթ.— 2. Բոլոր 0 0 0 վորոշվում են 0,1 ճշտությամբ:

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՊԻՏԱՆԻՈՒԹՅՈՒՆԸ

ա) Սերմերի մաքրությունը 0
բ) » ծլունակությունը 0
Տնտեսական պիտանիությունը = $\frac{\text{ա.բ.}}{100}$ 0

Բերքի աղտոտությունը (100 gr. մեջ.)

Մալախ. սերմ.	gr.	0/0	Մեկ հեկտարից 1600 կիլո բերք ստանալու դեպքում
Հատիկ — »	gr.	0/0	
Կողմն. աղբ.	gr.	0/0	
Բնդ. աղտոտ.	gr.	0/0	

ՄՈԼԱԽՈՏԵՐԻ ԲՈՏԱՆԻԿԱԿԱՆ ԿԱԶՄԸ

№	Բոսաբանական տեսակը կամ ցեղը	Սերմերի քաշը		Սերմերի քանակը	
		Նմուշի մեջ	1 կիլոյում	Նմուշի մեջ	1 կիլոյում
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					

Մոլախոտերի սերմերի քանակ. թիվը—

Մեկ հեկտարում 130 կիլո սերմ ցանկալու դեպքում կ'ցանվեն մոլա-

խոտերի սերմեր կիլո հատ

Առանձնապես մնասնակալը և թունավոր մոլախոտերը նմուշում՝

Ա. ՀԱՅԱԲՈՒՅՍԵՐԻ ՍԵՐՄԵՐԻ ՄԵՋ

- 1) Agrostemma githago L. հատ gr.
- 2) Avena fatua և A. Ludowie » »
- 3) Bromus secalinus L. » »
- 4) Lolium temulentum և L. Persicum » »
- 5) Sonchus arvensis L. » »
- 6) Cirsium arvense L. » »

Բ. ԽՈՏԱԲՈՒՅՍԵՐԻ ՄԵՋ՝ (առվույտ, յերեքնուկ և այլ)

- 1) Cuscuta trifolii Bbgt հատ gr.
- 2) » europaea L. » »
- 3) » arvensis Beyr » »
- 4) Chrysanthemum Leucanthemum L. » »
- 5) Matricaria inodora L. » »
- 6) Plantago lanceolata L. » »
- 7) Rumex Acetosella L. » »
- 8) Silene (սարրեր) » »
- 9) Melandrium album Gäreke » »
- 10) Chenopodium album L. » »
- 11) Poterium sanguisorba L. (կորնգանուկ) » »

Գ. ԿՏԱՎՀԱՏԻ ՍԵՐՄԵՐԻ ՄԵՋ

- 1) Cuscuta epilinum Weihe հատ gr.
- 2) Lolium linicolum Ae Br. » »
- 3) Polygonum sp. » »
- 4) Camelina sp. » »

ՇՆՈՒՆԱԿՈՒԹՅԱՆ ԵՆԵՐԳԻԱՅԻ ՎՈՐՈՇԵԼԸ

(Հացահատիկները, բացի վարսակից, կտվահատը, քրեքնու կը հաշվեն 3 որում, վարսակը, հնդկացորենը 4 որում)

I-ին ձևը. վորսզվում է առաջին 3.5-7 որվա ընթացքում ձլած սերմերի թիվը

5 ՈՐՈՒՄ ԾԼԵԼ Ե՛

I-ին նմուշում 0/10, 2-րդ նմուշում 0/0, միջինը

7 ՈՐՈՒՄ ԾԼԵԼ Ե (Ճակնդեղ)

I-ին նմուշում ծիլեր 0/10, կնձիկներ 0/0

II- " " 0/0 " " 0/0

Միջինը " " 0/0 " " 0/0

II-ձևը. վորսզվում է միջինում անհրաժեշտ որերի թիվը մեկ սերմ ձլեցնելու համար

I-ին նմուշ

1 որ. X =
2 " X =
3 " X =
4 " X =
5 " X =
6 " X =
7 " X =
8 " X =
9 " X =
10 " X =

II-րդ նմուշ

1 որ. X =
2 " X =
3 " X =
4 " X =
5 " X =
6 " X =
7 " X =
8 " X =
9 " X =
10 " X =

Ծլած սերմի դում. որերի գ. ձլած սերմ. գ. որերի գ.

Ծլած սերմի թվան հնդկացորեն

(միջին հաշվով առնելով մի սերմ ձլելու համար քանի որ է պահանջել)

I-ին նմուշ որ, 2-րդ նմուշ որ, միջինը որ

ԱԲՍՈԼՅՈՒՏ ԿՇՈՒ ՎՈՐՈՇՈՒՄԸ

1000 սերմեր, վերցրած իրար հետևից, կշռում են gr.

1 սերմի միջին կշիռը հավասար է mgr.

1 կիլոգր մեջ դառնվում է սերմեր

1000 հատում կա " gr.	Հատ gr.	0/10 կշիռ	1 սերմի կշիռ mgr.
Խոշոր սերմեր (mm.)			
Միջակ " (mm.)			
Մանր " (mm.)			
1000 հատում կա " gr.	Հատ gr.	0/10 կշիռ	1 սերմի կշիռ mgr.
Աղվաճ հատիկներ			
Կարմիր " "			
Խաչաքարդեղ " "			
Դեղին " "			
Մուգ " "			

ՈՍԼԱՅՈՒԹՅԱՆ ՎՈՐՈՇՈՒՄԸ ՓԱՐԻՆՈՏՈՍՈՎ

(ցորեն, գարի)

Վերցնել 2 նմուշ 100 ազան հատիկ առնելով մեկում.

I նմուշ	II նմուշ	Միջինը 0/10
0 X =	0 X =	
0,25 X =	0,25 X =	
0,5 X =	0,5 X =	
0,75 X =	0,75 X =	
1,0 X =	1,0 X =	
Ընդամենը 0/10	0/10	

ԴԻԱՖՈՐՈՍԿՈՊՈՎ

I նմուշ	II նմուշ
Աղվաճ հատիկներ հատ 0/10	0/10
Ոսկաքարդեղ հատ 0/10	0/10
Անցողական հատ 0/10	0/10

ԹԱՂԱՆԹԱՎՈՐՈՒԹՅԱՆ ՎՈՐՈՇՈՒՄԸ
(վարսակ, հաճար, դարի)

100 հատը կշռում և փորձից առաջ gr.
(աբսոլյուտ չոր)

« » կշռում և փորձից հետո gr.
(աբսոլյուտ չոր)

Թեփի քաշը gr. 0

ԿԵՐԱՅԻՆ ԱՐԺԵՔԸ

a) Ընտրված սերմերի 0

b) Մաքուր սերմերի (առանց թաղանթի) 0

Կերային արժեքը = $\left[\frac{a}{100} + 0 \right] \%$ մերկ սերմերի = 0

	Անվանումը սովորական	Գնահատակ. բալլով		Գնահատակ. հատկանիշի		Արդյունքներ հարաբ. արժ.	
		Տվյալ	Բալլ	Տվյալ	Բալլ		
1	Ծլանակությունը						
2	Մաքրությունը						
3	Աբսոլյուտ կշիռը						
4	Աղտոտությունը						
5	Բնույթը						
			Z		=		
6	Խոնավությունը						
7	Տնտեսական պիտանիությունը						
8	Բերքի աղտոտությունը						
9	Մոլախ, ընդհան. թիվը 1 հեկտար						
10	Ծլանակության ենթերդիան						
11	Աբսոլյուտ կշիռը						
12	Ոսկայության 0-ը						
13	Թաղանթաթի 0-ը						
14	Կերային արժեքը						

ՍԵՐՄԵՐԻ ԱԲՍՈԼՅՈՒՏ ԾԱՎԱԼԻ, ՏԵՍԱԿԱՐԱՐ ԿՇՈՒ,
ԱԵՐԱՑԻԱՅԻ ՅԵՎ ԾԱԿՈՏԿԵՆՈՒԹՅԱՆ ՎՈՐՈՇԵԼԸ
ՎԱԼՅՈՒՄԵՆՈՄԵՏՐԻԿ ՅԵՂԱՆԱԿՈՎ

1. Աբսոլյուտ ծավալը (մեծությունը)

Փորձի համար վերցրած և հատիկ gr. (արս. կշիռը-P)

Մեծ անոթի ծավալը խ.սմ.(a), փոքր անոթի ծավալը խ.սմ.(b)

	Ծավալի ավելցում	Ճնշման անկում	Բարոմետ. ճնշումը	Մեծ և փոքր ծավալ $\frac{N}{H} \times \frac{a-b}{a}$	Միջին աբսոլյուտ ծավալը (միջին խոշորությունը)
1.					1000 սերմ. խ. ս. մ. (V)
2.					1 հատիկը խ. մ. մ.

$$\text{Տեսակարար կշիռը } P = \left(\frac{1000 \text{ հատիկ կշիռը}}{1000 \text{ " ծավալը}} = \frac{P}{V} \right)$$

$$\text{Ծակոտակենությունը } \left[100 - \frac{VP}{P} = 100 - \frac{P}{d} \right] \dots\dots\dots 0 \text{ } 0 \text{ } 0 \dots\dots\dots k.$$

$$\text{Աերացիա՝ 1 կիլո սերմերի մեջ կա } \left[\frac{100}{P} \times \frac{V}{P} = \frac{k}{P} \right] \dots\dots\dots \text{ լիտր } h.$$

15004